

מדינת ישראל

בתי הדין הרבניים

ב"ה

תיק 1057471/4

בבית הדין הרבני האזורי אשקלון

לפני כבוד הדיינים:

הרב ישי בוכריס, הרב שמעון לביא, הרב דניאל כ"ץ

התובע: פלוני (ע"י ב"כ עו"ד יצחק יונסי)

נגד

הנתבעת: פלונית (ע"י ב"כ עו"ד אור עזריה ועו"ד נתנאל מויאל)

הנדון: היתר להוציא ילדים לחו"ל בניגוד לעמדת עו"ס

החלטה

הצדדים וב"כ הופיעו בפני ביה"ד.

הצדדים גרושים, ויש להם שני ילדים קטינים בני 4 ו-6.

בפני ביה"ד מונחת בקשת האב להוצאת הילדים עמו לצרפת לתקופת חג הפסח לצורך ביקור אצל משפחתו המתגוררת שם. האם מתנגדת לכך.

בדיון ראשון בעניין בדיין יחיד כתב הרב ישי בוכריס החלטה ביום י"ג באדר התשע"ח (28/02/2018) שבה גם פורטו הטענות, וזה לשונה:

נימוקי האב:

זהו ההסכם שעליו חתמו הצדדים עם הגירושין ומאז ועד עתה לא התחדש דבר שאמור לשנות את ההסכמות שניתן להם תוקף של פסק דין.

אין ספק שזו טובת הילדים להיות בקשר עם המשפחה המורחבת סבא וסבתא וקרובי משפחה נוספים. טיול בחו"ל באופן כללי מטיב עמם, זהו אירוע המפתח מאוד את החווים אותו וחושף אותם לנופים אחרים, לתרבות אחרת וכו', וברור שהילדים ייתרמו מכך.

נימוקי האם להתנגדותה:

האב אינו כשיר לטיפול ארוך זמן הילדים, וגם כאשר הילדים נמצאים אצלו בארץ לימים מספר, טיפולו ותגובותיו אינם תואמים את צרכי הילדים. ברור אם כן שלא זו העת לממש את ההסכמות בהסכם הגירושין.

התקשורת בין האב לבין הילדים לקויה מאוד. האב דובר צרפתית בעיקר והילדים מבינים רוסית ועברית בעיקר. אמנם הם מבינים מעט צרפתית, אך אינם יכולים לומר משפטים שלמים בצרפתית, ועל כן אין מקום להוציאם כעת למקום שזו השפה העיקרית, כאשר האב עצמו אינו יכול לסייע להם.

האב אמור היה להשתתף בהדרכה הורית והוא הזניח זאת ולא טרח לפנות לרשויות הרווחה, למרות שביה"ד הורה לו לעשות זאת, בהתנהלותו זו הוכיח כי הוא אינו מבין את צרכי הילדים ולא טורח לקבל הדרכה.

מדינת ישראל

בתי הדין הרבניים

יש חשש שהאב יקח את שני ילדיו לחו"ל וישאירם שם עם בני משפחתו ויש לבדוק היטב כיצד לפתור חשש זה.

לאחר שמיעת הצדדים וב"כ, קובע ביה"ד:

האב יוכל להנפיק דרכונים לשני הילדים באופן מידי ויוצא כנגד הילדים צו לעיכוב יציאה מן הארץ.

לאחר שתונח עמדת העו"ס משרותי הרווחה יקבע ביה"ד את עמדתו.

גם אם יוחלט שהאב יוציא את הילדים לחו"ל יהא הדבר מותנה בהמצאת ערובה מתאימה לדעת ביה"ד.

נכס השווה לכל הפחות 100,000 ש"ח של מי מאנשיו, ובנוסף יקוצר זמן ההיעדרות מן הארץ, כך שהיציאה תחל בתאריך ב – י"ב ניסן והחזרה תהא עד כ"ג ניסן.

כעת התייצבו הצדדים בשנית, האב הכין את הערכות הנדרשת, והונח דו"ח של עו"ס.

המלצות דו"ח העו"ס הן שלא להוציא את הילדים.

האם מבקשת לאמץ את המלצות העו"ס כגורם המקצועי שבחן את העניין. כמו כן, לדבריה לאחר השהות הקודמת של הילדים עם האב נאלצה להתמודד עם טענות כנגדה שאינה קונה מתנות לילדים כמו האב וכדומה. בנוסף היא העלתה טענה נוספת שיש לאחד הילדים בעיות אוזניים, שלדבריה אינן ידועות לאב, שמונעות ממנו לטוס.

האב טוען שהעו"ס מנמקת את המלצותיה בכך שעקב התנגדות האם יש קונפליקט בין ההורים, ודבר זה מהווה פגיעה בטובת הילדים. בכך היא מתעלמת גם מהפגיעה באב שאינו יכול להוציא את ילדיו למפגש עם משפחתו, דבר שעשוי גם הוא לגרום לקונפליקט. למעשה גם לדבריה מעבר לעניין הקונפליקט אין בעצם היציאה כל חשש של פגיעה בטובת הילדים, ולהיפך זו טובתם שיפגשו את משפחת האב כמפורט לעיל.

כמו כן, לנוכח יציאת בת זוגו של האב עמו נפתרת בעיית השפה, שכן היא דוברת רוסית.

דיון והכרעה

לאחר בחינת המקרה ביה"ד סבור שאין לקבל את המלצות העוסי"ת.

ראשית, נפתח בכך שגם לדברי העוסי"ת שני ההורים מטפלים כראוי בילדיהם, נמצאים בקשר טוב איתם ודואגים לשלומם ולרווחתם. בהקשר זה יש לראות אפוא את רצונו של האב להפגיש את ילדיו עם בני משפחתו, הוריו ושאר בני המשפחה, כדבר נכון וראוי שיתרום לילדים, ויש בו ברכה גדולה עבורם, שכן כידוע חוסנו של העץ הוא לפי עובי שורשיו ועומקם.

גם העו"ס מסכימה שבאופן עקרוני חשיפת הילדים למשפחת האב וכן חשיפתם לתרבות שונה ונופים אחרים עשויה להרחיב את דעתם, והיא באופן עקרוני מעשה מבורך.

בוודאי שבמקרה זה שנחתם הסכם גירושין שבו הצדדים התחייבו לאפשר את הוצאת הילדים יש חשיבות לכך שההסכם יקוים. כשהוכן ההסכם היו הילדים צעירים יותר ואף על פי כן האם הסכימה שהילדים יצאו עם האב, וכעת היא חוזרת בה, ואינה מסבירה כלל מה השתנה מאותה העת שבה חתמו הצדדים עד עתה. כל הליקויים שבהתנהלות האב היו ידועים לה אז, ואף על פי כן היא הסכימה שהילדים יוצאו לזמן ארוך של שלושה שבועות.

מדינת ישראל

בתי הדין הרבניים

אמנם ידוע שהסכמות ההורים בעניין צורכי הילדים אינן מחייבות משפטית, אולם אין ספק שניתן לצאת מנקודת הנחה כי הצדדים בחתימתם שקלו את טובת הילדים, ורק לאחר ששוכנעו שזו טובתם אישרו את ההסכמות. ברור שיש מקרים יוצאי דופן שמי מהם מאשר את ההסכמות בשל מצוקה או לחץ המופעל מהצד האחר, אלא שטענה כזו לא טען מי מהם, לא עתה ולא בעת אישור ההסכמות.

עמידה על הוצאת ההסכמות מהכוח אל הפועל הינה חלק מטובת הילדים, וידוע לכל הנוגעים בדבר כי באופן עקרוני יש לקיים הסכמים, וזה משרה ברירות באשר להמשך הקשר ביניהם, ולא יאפשר פנייה לערכאה שיפוטית בכל זמן שמי מהם מעוניין שלא לקיים את ההסכמות.

מלבד זאת, צודק האב שיש לקחת בחשבון גם את הפגיעה בו, וקשה להבין מדוע העו"ס רואה לנכון להדגיש את הפגיעה באם וכיצד היא עשויה להשפיע על הילדים, ואינה לוקחת בחשבון גם את הפגיעה באב שבקשתו נדחית וכיצד היא עלולה להשפיע על הילדים.

בנוסף לכול, נימוק זה נשמע מאוד לא משכנע, האם האם אינה מבינה שהאב הוא זה שביקש להוציאם לחו"ל ולא הילדים? מדוע אם כן תכלה את זעמה בילדים? ועוד, האם יעלה על הדעת לקבל נימוק זה, הרי אם כך האם תתנגד לעד, והתנגדותה תהיה עילה לאי הוצאת הילדים לביקור משפחתי. קשה מאוד לקבל נימוק זה, במיוחד נוכח העובדה כי אפשר שהוא יורחב, ואפשר שהאם תתנגד גם למפגש בארץ בין הילדים לבין הסבא והסבתא. האם גם במקרה כזה נאמר שיותר חשובה עמדת האם ואי היענות לה עלולה לפגוע בטובת הילדים? !

כיוון שלגופו של עניין העו"ס אינה רואה כל בעיה בהוצאת הילדים לחו"ל, לא מבחינת גילם ולא בשל הבדל מנטלי כזה או אחר, ההיפך הוא הנכון, היא רואה בזה ברכה להתפתחותם, זהו הנימוק העיקרי שבית הדין צריך לשקול כאשר הוא דן בטובת הילדים.

הנושא הבריאותי שהעלתה האם תמוה בעיני ביה"ד מכמה בחינות.

ראשית, הוא לא הועלה בדיון קודם, ואין ספק שבריאות הילדים הייתה צריכה לעלות כעניין הראשון במעלה לפני כל עניין אחר. שנית, מדובר בעניין שלדבריה מוסתר מהאב, יש אפוא להתפלל על התנהלות זו של האם, שלמרות שהיא רופאת ילדים אינה מוצאת לנכון לשתף את האב במידע רפואי כה משמעותי שנמצא בידיה הנוגע לבריאותו של הילד. דבר זה אף מעיד על פגם בתפיסת האימהות שלה, מה שאינה משתפת את האב בדברים חשובים הנוגעים לילדיו, ונראה שהוא גם שורש התנגדותה לכך שהילדים יחזקו את הקשר עם משפחתו.

אם תוגש חוות דעת של רופא מומחה לאף ארון שימליץ על הימנעות מלהוציא את הילדים לחו"ל היא תועבר לאב והוא יוכל לפנות לרופא אחר להצגת חוות דעת נוספת, ובית הדין יחליט לאחר מכן.

סוף דבר, לאחר בחינת העניין נראה שיש לאפשר במקרה זה לאב להוציא את הילדים כמבוקש, לאחר שהועברו הערבויות מטעמו לב"כ האם.

עניין נוסף שעלה בדיון היה טענת האב שהאם מסכלת את הוצאת הדרכון ומונעת את הוצאת הילדים מהגן לצורך ההנפקה. האם הודיעה שהיא תאפשר את הוצאת הילדים בכל עת שבה יחפוץ האב. למעלה מן הצורך ביה"ד הוציא צו המחייב את הגנתן לשתף פעולה עם האב.

ניתן לפרסם החלטה זו בהשמטת פרטים מזהים.

ניתן ביום כ' באדר התשע"ח (07/03/2018).

הרב דניאל כ"ץ

הרב שמעון לביא

הרב ישי בוכריס